

Erityisavustukset kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön vahvistamiseen ja kehittämiseen

HANKKEEN TIEDOT

Hankkeen nimi

Koulu- ja oppilaitosnuorisotyön kehittäminen Helsingissä

Tiivistetty kuvaus hankkeesta (750 merkkiä)

Helsingissä on pilotoitu koulunuorisotyötä tietyissä yläkouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa erilaisten hankerahoitusten avulla vuoden 2021 alusta lähtien. Toimintaa on tarve jatkaa sekä laajentaa. Pystymme uusien koulujen ja ohjaajaresurssien avulla mallintamaan ja arvioimaan työtä tehokkaammin. Luomme kokeilun pohjalta ehdotuksemme sille, miksi koulunuorisotyö tulisi toimintana vakiinnuttaa ja miten sitä tulisi Helsingissä toteuttaa tästä eteenpäin. Tekemämme työn tärkeimmät teemat ovat yhteisöllisyys, osallisuus, vertaisuus sekä yksinäisyyden ehkäiseminen ja turvallisuuden edistäminen. Työtä seurataan ja arvioidaan tiiviissä yhteistyössä Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa.

Suunniteltu kokonaiskesto

2023–2025

Ohjausryhmä

Arja Kukkonen, Kasko

Riina Ståhlberg, Kasko

Niclas Rönholm/Moa Thors, Kasko

Kati Aaltio, Kasko

Vesa Nevalainen, Kasko

Mikko Vatka, Nupa/Kuva

Katri Kairimo, Nupa/Kuva

Kaisa Kivelä, Nupa/Kuva

Tomi Kiilakoski, Nuorisotutkimusseura

TOTEUTUS

Toteuttaja

Helsingin kaupunki, nuorisopalvelut (Nupa) sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan (Kasko) perus- ja toinen aste

Toteutusalue

Helsinki

Tavoitteet

Päätavoite on koulu- ja oppilaitosnuorisotyön pilotoinnin jatkaminen sekä sen vakiinnuttaminen helsinkiläisissä kouluissa myös hankekauden jälkeen. Tähän asti toteutettu työ on osoittanut, että toiminnan tärkeimpiä avainsanoja ovat yhteisöllisyys, osallisuus, vertaisuus sekä yksinäisyyden ehkäiseminen ja turvallisuuden edistäminen. Yhteinen ajatuksemme Kaskon kanssa on, että koronan vaikutukset näkyvät juuri näillä osa-alueilla nuorten elämässä ja että nuorisotyö tuo kouluihin lisää

osaamista haasteiden kohtaamisessa. Tulokseen on päädytty sekä ohjaajien kokemuksen kautta että keskusteluissa nuorten ja koulun ammattilaisten kanssa.

Olemme tunnistaneet koulunuorisotyön hyödylliset toimintamallit ja sen, miten niiden käyttöä pitäisi syventää arjessa. Työ on kuitenkin vasta alussa ja otantaa on tarve kasvattaa. Työn vaikutukset tulee myös pystyä todentamaan hankkeen päättyessä.

Koulunuorisotyö lisää kaupungin toimialojen välistä dialogia ja yhteistyötä monialaisesti. Myös alueellinen nuorisotyö hyötyy siitä, että kouluissa toimii säännöllisesti nuoriso-ohjaaja, joka voi toimia uutena linkkinä nuorten hyvinvoinnin eteen tehtävässä työssä.

Toimintasuunnitelma

Koulunuorisotyötä laajennetaan uusille alueille uusiin yläkouluihin ja oppilaitoksiin, jotka valikoidaan tarveperustaisesti yhteistyössä Kaskon kanssa. Samalla aiemmin luotua yhteistyörakennetta syvennetään entisestään. Työ ollaan valmis aloittamaan nopealla aikataululla hankerahoituksen selvittyä. Sitä valmistelevat hankkeen projektipäällikön ja -suunnittelijan lisäksi myös hankkeen ohjausryhmä sekä muut hanketta lähellä olevat toimijat.

Toimenkuville on valmisteltu kuvaukset ja rekrytoinnit avataan alkuvuodesta 2023. Työhön palkattavat neljä nuoriso-ohjaajaa asettuu osaksi työyhteisöä, johon kuuluu tällä hetkellä yhdeksän muuta nuoriso-ohjaajaa, kaksi projektisuunnittelijaa sekä projektipäällikkö, joka vastaa työn organisoinnista, johtamisesta ja kehittämisestä sekä Helsingin koulunuorisotyön koordinaatiosta muiden kaupungin toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa.

Työn aloittamisesta sovitaan tarkemmin koulujen ja Kaskon kanssa. Arjen sisältö muotoutuu tarkemmaksi toiminnan käynnistyttyä ja koulujen erityistarpeiden selvittyä. Työn tavoitteet keskittyvät entistä vahvemmin nuorisotyön kytkeytymiseen koulun arkeen, oppilaiden hyvinvoinnin, rakentavan yhteisöllisyyden ja osallisuuden kehittämiseen sekä siihen, miten nuorilla on voimavaroja ja työkaluja pärjätä koronapandemian aiheuttamien vaikutusten kanssa. Panostamme nuorten ryhmäprosessien tukemiseen ja sosiaalisten taitojen vahvistamiseen. Kaskon kanssa on sovittu, että yläkouluilla tehtävä työ pohjaa myös heidän kehittämäänsä kiusaamisen vastaiseen KVO13-toimintamalliin.

Koulunuorisotyö vastaa nuorilta nouseviin toiveisiin ja tarpeisiin. Nuoriso-ohjaaja sukkeloi koulun käytävien epävirallisessa maailmassa ja toimii aikuisena, jolla on aina aikaa kohdata oppilas ilman kiirettä. Koulunuorisotyö vahvistaa linkkiä nuorten vapaa-aikaan ja siellä vallitseviin ilmiöihin, jotka heijastelevat myös koulun arkeen. Samalla pystymme edistämään jo olemassa olevia yhteistyön malleja muiden alueellisten toimijoiden kanssa.

Arvioimme tuloksia säännöllisesti ja kehitämme koulunuorisotyötä Kaskon kanssa yhteistyössä. Keräämme palautetta ja kuuntelemme niin oppilaita, ohjaajia kuin koulun henkilökuntaakin. Hankekauden päättyessä tavoitteenamme on, että pystymme perustellusti esittelemään suuntaviivat tulevaisuuden koulunuorisotyölle Helsingissä.

Arviointi, seuranta ja vaikuttavuus

Työn vaikuttavuutta seurataan jatkuvasti palautteen perusteella. Projektipäällikön ja -suunnittelijan tehtäviin kuuluu kerätä dataa eri välinein ja muokata se jäsenneltyyn muotoon tulevaa hyödyntämistä varten. Tulemme tutkimaan toiminnan vaikuttavuutta keräämällä opiskelijoilta tietoa heidän hyvinvointinsa lisääntymisestä kyselyin sekä haastatteluin. Selvitämme, miten nuoriso-ohjaajat näkevät yhteisöllisyyden, osallisuuden ja vertaisuuden toteutuneen työssä sekä miten se on vaikuttanut heidän näkökulmastaan nuorten kokemukseen yksinäisyydestä ja turvallisuudesta. Odotuksena on, että hankkeen toiminta

vaikuttaa merkittävästi myös siihen, miten koulun ja nuorisotyön välinen moniammatillinen yhteistyö kehittyy entisestään.

Hankkeen työtiimi tapaa viikoittain. Tämän lisäksi myös päällikötasoinen ohjausryhmä kohtaa säännöllisesti. Tapaamisissa sovitaan, miten yksittäisiä toimintoja tai koko työtä tulisi kehittää ja arvioida. Kohtaamisten ja toiminnan määrää tilastoidaan Logbook-järjestelmän avulla. Kirjaamiskäytäntöjä muokataan entistä tasalaatuisemmiksi ja sellaisiksi, että ne vastaavat tarkoitusta myös datan keräämisen näkökulmasta.

Helsingissä toteutetusta koulunuorisotyöstä on mahdollista tilata oman arvioinnin lisäksi myös ulkopuolinen arviointi esim. Nuorisotutkimusseuralta.

Yhteistyötahot

Koulut ja henkilökunta, koko Kasko toimialana, nuorisopalveluiden toiminnot

Muut yhteistyötahot

Aseman Lapset, HelsinkiMissio, Nuorisotutkimusseura, Osaamiskeskus Nuoska

KUSTANNUSARVIO JA RAHOITUS

Haettava summa (€)

416 000 €

Avustuksen suunniteltu käyttöaika

1.1.2023–31.12.2024

Kustannusarvio

Kustannus	Summa (€)	Erittely
Palkkakustannukset sivukuluineen / työpalkkio	352 000	Neljä nuoriso-ohjaajaa, 176 000/vuosi
Matka- ja kuljetuskustannukset	5 000	Julkisen liikenteen asiointiliput (1 500/vuosi), muut virka- ja virantoimitusmatkat (1 000/vuosi)
Kurssi- ja koulutuskustannukset	7 500	Henkilöstön koulutus, työnohjaus (3 750/vuosi)
Välinehankinnat	11 000	Laittehankinnat (henkilöstön puhelimet, kannettavat tietokoneet yms. työvälineet) (9 000 kertahankinta), toimintavälineet nuorten kanssa (1 000/vuosi)
Tilavuokrat	15 000	Toimistotilan vuokra (7 500/vuosi)
Muut vuokrat, leasingkustannukset	2 500	Kopiokone, matot, muut vuokrat (1 250/vuosi)
Muut kustannukset	23 000	Siivous (6 000/vuosi), ICT-kulut, työterveysmaksut, taloushallintopalvelut (4 000/vuosi), hallinnollinen suunnittelijatyö (1 500/vuosi)
Yhteensä (€)	416 000	

Rahoitus

Rahoituslähde	Summa (€)	Erittely
---------------	-----------	----------

Valtionavustus (haettava summa)	374 400	
Kunnan rahoitus/kuntien omarahoitus	41 600	
Yksityinen omarahoitus	-	
Muu julkinen rahoitus ja avustukset	-	
Toiminnasta saatavat tulot	-	
Muu rahoitus	-	
Yhteensä (€)	416 000	

Valtionavustuksen osuus kokonaisrahoituksesta %

90%

Tarkemmat tiedot rahoituksesta

Kustannukset jakautuvat kahdelle vuodelle. Kunnan omarahoitussuuden määrä on määritelty ennalta AVI:n puolelta

NUORISOTYÖ KOULUISSA

Mille kouluasteelle nuorisotyö kohdentuu?

- Alakoulu
 Yläkoulu
 Yhtenäiskoulu
 Lukio
 Ammatillinen koulutus
 Jokin muu, mikä?

Palkattavien nuorisotyötä tekevien määrä henkilötötyvuosina

Kahdeksan (neljä nuoriso-ohjaajaa kahdeksi vuodeksi)

Onko koulussa/kouluissa jollain muulla avustuksella tuettuja koulu yhteisöohjaajia, koulucoacheja tai muita vastaavia toimijoita?

Tavoittelemissamme kohdekouluissa ei toimi vastaavanlaisia toimijoita. Kaskolla on kouluvalmentajamalli, joka koskettaa vain osaa kaupungin kouluista. Se myös eroaa koulunuorisotyömallista. Koulunuorisotyötä toteutetaan koulun kanssa yhteistyössä, mutta nuorisopalvelujen ohjaajaresursseilla. Pystymme ulkopuolisena toimijana panostamaan eri tavalla kiirettömään kohtaamiseen ja kauttamme syntyy lisäksi eri tavalla vahva yhteys myös nuorten vapaa-ajan toimintaan.

Kuinka monelle oppilaalle avustettava toiminta kohdistuu?

Noin 500 oppilasta/koulu. Tarkoituksena on laajentaa työ neljään uuteen kouluun

Kuvaile avustuksen tarve

Helsingissä on lähes 60 yläkouluja ja tällä hetkellä koulunuorisotyötä tehdään peruskoulupuolella edellisen avustuksen turvin vain kahdessa saman alueen koulussa. Helsingin koulumaailma on hyvin monimuotoinen ja alueelliset erot voivat olla merkittäviä. Toiminnan laajentaminen on äärimmäisen tärkeää kattavamman otannon saavuttamiseksi. Näin voimme kerätä enemmän vertailukelpoista dataa ja pystymme sitä kautta

perustelemaan työn tärkeyden tulevaisuudessa, kun tähtäämme toiminnan vakiinnuttamiseen. Tarvitsemme avustusta ohjausresurssien kasvattamiseen ja sitä kautta työn kehittämiseen sekä mallintamiseen.

Haluamme laajentaa toisen asteen toimintaamme Helsingin medialukioon. Oppilaitos on itse lähestynyt meitä, sillä he kokevat asian tarpeelliseksi. Yläkoulut tullaan valitsemaan Kaskon kanssa heidän keräämäänsä tietoon perustuen. Tähänastiset yhteistyökoulut ja -oppilaitokset ovat toiminnan käynnistymisestä lähtien valikoituneet hankkeen kohteiksi yhteistyössä Kaskon kanssa.

Osalla toisella asteella työskentelevistä ohjaajista on toimintakenttänään jopa kolme eri oppilaitosta, joissa kaikissa on tarve työskennellä viikoittain. Tämän takia ohjaajaresurssiin kaivataan helpotusta, sillä oppilaitosten määrää ei tule vähentää. Nykyisillä resursseilla työtä joudutaan rajaamaan suuresti.

Koulunuorisotyön tarve on tunnistettu laajalti sekä nuorisopalveluissa että Kaskossa. Sen tuoma lisäarvo on näkynyt kuluneen puolentoista vuoden kokemuksella. Nuorisotyö toimii kouluilla sellaisissa tiloissa ja hetkissä, joista aikuiset ovat aiemmin puuttuneet.

Kuvaile aiemmin tekemäänne koulunuorisotyötä

Koulunuorisotyö aloitettiin uutena työmuotona alkuvuodesta 2021 kahdella vuosaarelaisella peruskoululla kahden ohjaajan voimin. Vuonna 2022 Kasko päätti käyttää omaa koronapalautumisrahaansa oppilaitosnuorisotyön pilotointiin. Tällä pystyttiin palkkaamaan seitsemän ohjaajaa toiselle asteelle. Työn toteuttaa nuorisopalvelut. Mukana on yksitoista lukiota ja kuusi Stadin AO:n toimipaikkaa. Tätä ennen koulujen kanssa toteutettava nuorisotyö on ollut lähinnä alueellisen nuorisotyöyksikön kanssa tehtävää yhteistyötä. Sen laatu ja määrä on vaihdellut merkittävästi alueesta riippuen.

Ohjaajien tehtävänä on olla läsnä oleva aikuinen, jolla on aikaa kohdata oppilaita. Nuoriso-ohjaaja tukee nuorten hyvinvointia erityisesti nykyisessä edelleen haastavassa koronapandemiasta palautumisen ajassa. Tavoitteena on vähentää yksinäisyyttä, lisätä yhteisöllisyyttä ja vahvistaa nuorten osallisuutta. Työmuodoissa hyödynnetään myös erilaisia toimintamalleja, kuten KVO13 ja School to belong. Koulunuorisotyö on lähtökohtaisesti ennaltaehkäisevää eikä nuoriso-ohjaajan tehtävä ole olla sammuttamassa koulun nurkissa kyteviä tulipaloja.

Ohjaajien työnkuvaan kouluissa ja oppilaitoksissa kuuluu esimerkiksi pienryhmätoimintaa, ryhmäytyksiä, osallisuus- ja vaikuttamistoimintaa, harrastustoiminnan ohjaamista sekä yksilöllistä kohtaamista. Yksittäinen iso toimintamuoto on ollut ”hyvinvointikahvilat”, joka on säännöllinen toimintamalli toisen asteen hankekouluissa. Toive niihin on noussut opiskelijoilta ja niiden tarkoituksena on madaltaa kynnystä kohdata koulussa toimivia ammattilaisia. Tärkeintä on muistaa, että työ on lähtöisin nuorista sekä heidän tarpeistansa ja kokemuksista. Tietysti myös koulujen tarpeita tulee kuunnella. Tämän lisäksi ohjaajat ovat vahvasti mukana oppilashuollollisissa työmuodoissa. Tätä kautta saavutamme hyödyn moniammatillisen yhteistyön lisääntymisessä sekä syventymisessä. Tavoitteenamme on tuoda koulun arkeen uutta osaamista ja näkökulmaa.

Kuvaile avustuksella tehtävää koulunuorisotyötä

Aiemmin tehtyä nuorisotyötä syvennetään entisestään ja sieltä opitut uudet toimintamallit otetaan hyötykäyttöön. Haluamme kiinnittää huomiota myös nivelvaiheen työhön peruskoulusta toiselle asteelle siirryttäessä. Korona on vaikuttanut suuresti ikäluokkiin, jotka ovat kokeneet siirtymän pandemian aikana. Se on vähentänyt nuorten sosiaalisia kontakteja sekä mahdollisuuksia ryhmäytymiseen. Peruskoulun päättäminen ja toisen asteen aloittaminen on osaltaan myös aikuistumisriitti, joka on toteutunut usean nuoren kohdalla nyt poikkeuksellisella tavalla.

Nuoriso-ohjaaja kohtaa kaikki oppilaat tasavertaisina ja samanarvoisina. Tällä esimerkillä ehkäistään yksinäisyyttä ja syrjintää sekä kiusaamista. Panostamme siihen, miten nuoret löytävät paikkansa osana erilaisia yhteisöjä aktiivisina toimijoina. Haluamme huomioida myös erityisryhmien integroitumisen koulun arkeen. Helsinki on vastaanottanut kuluvaan vuoteen aikana esimerkiksi paljon ukrainalaispakolaisia. Koulunuorisotyöllä on niin ikään vahva rooli siinä, miten nuoret kiinnittyvät erilaisiin vapaa-ajan toimintoihin.

Koulunuorisotyö toimii nuorten äänen voimistajana koulumaailmassa. Luomme oppilaille edellytykset päästä osaksi koulujen yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittämistä entistä monipuolisemmin. Nuoriso-ohjaaja on mahdollistaja, toteuttaja ja kasvatustieteen ammattilainen, joka työskentelee väsymättä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.